ਪ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਰੀਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰ. 2018 ਦੇ 44)

31, ਅਗਸਤ 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸਰਾ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ

ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: ਧਾਰਾ 2954 ਜਦੋਂ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ' ਮਨਿਕਿਆ ਮਲਾਰਾਇਆ ਪੂਵੀ "ਗੀਤ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ 2954 ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਅਦਾਕਾਰ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ 1978 ਤੋਂ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਗੀਤ ਇੱਕ ਮਪੀਲਾ ਗੀਤ ਹੈ ਜੋ ਕੇਰਲ ਦੇ ਮਾਲਾਬਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਮੁਸਲਿਮ ਗੀਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਗੀਤ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉੱਦਮ ਵਜੋਂ ਯੂਟਿਊਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਧਾਰਿਤਃ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ 'ਅੱਖਾਂ ਝਪਕਣ' ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਗੀਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਉਣਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੀਤ ਫਰਵਰੀ, 2018 ਤੋਂ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 295 ਏ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਜੋ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 154 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 200 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਾ 32.

ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1987 ਐਸ. ਸੀ. 620 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਲੀਲਾ ਭੰਸਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 770; ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ ਬਨਾਮ ਯੇਰਾਗੁੰਤਲਾ ਸ਼ਿਆਮਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 760 [2017] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 763 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2018) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 770	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2017] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 763	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 11
ਏ. ਆਈ. ਆਰ 1987 ਐਸ. ਸੀ. 620	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ	ਪੈਰਾ 13

ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ ਨਿਆਂਇਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧੀ) ਨੰ. 2018 ਦੇ 44

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32

ਹਰੀਸ ਬੀਰਨ, ਮੁਸਤਾਕ ਸਲੀਮ, ਉਸਮਾਨ ਗਨੀ ਖਾਨ, ਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਐਸ. ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ, ਮੋਂਤਯੁੰਜੈ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਡਾ. ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਆਰ. ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਐਡ. ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਦੀਪਕ ਮਿਸਰਾ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ। 1. ਤੁਰੰਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਦੇ ਅਦਾਕਾਰ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਫਲਕਨਾਮਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ 2018 ਦੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 34, ਮਿਤੀ 14.02.2018 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਗੀਤ "ਮਾਨਿਕਯਾ ਮਲਾਰਾਇਆ ਪੂਵੀ" ਦਾ ਚਿੱਤਰਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, "ਓਰੂ ਅਦਾਰ ਲਵ"।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ 1978 ਤੋਂ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੀਤ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੀਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਪੀਲਾ ਗੀਤ ਹੈ ਜੋ ਕੇਰਲ ਦੇ ਮਾਲਾਬਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮੁਸਲਿਮ ਗੀਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਗੀਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਜੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਯੂਟਿਊਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉੱਦਮ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

3. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਵਾਦ ਖਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਐਮ. ਏ. ਮੁਕੀਥ ਖਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਭਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਤੱਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਹੈਰਿਸ ਬੀਰਨ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਕੌਸ਼ਿਕ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 295ਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ -

"295-ਏ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਲਿਖ ਕੇ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਉਸ ਵਰਗ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

7. ਇੱਥੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ1987 ਐਸ.ਸੀ. 620 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀਃ -

"8. ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 295ਏ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 15, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਜੋ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ। 8 ਜੋ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ. ਐਲ. ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। (2) ਕਲਾ। 19. ਕਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ 26, ਜੋ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਛੇਦ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਅਨੁਛੇਦ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ' ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

9. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਬਦਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਕੇ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਪਮਾਨ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ ਉਹ ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੀ. ਐਲ. ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (2) ਕਲਾ। 19, ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਾਕੀ ਕਿਸਮ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ. ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੀ. ਐਲ. (2) ਕਲਾ। 19 "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਜੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ "ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ" ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਗਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਇਹ ਧਰਮ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਇਸ ਵਧੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਦੀ ਗਿਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸੀ. ਐਲ. ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। (2) ਕਲਾ। 19 ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ। 19 (1) (ਏ) ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 19 (1) (ਏ) ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਜਿਸ ਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈਃ -

"ਉਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ ਖਿੜ ਗਈ

ਮੱਕਾ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਨ ਖਦੀਜਾ ਬੀਵੀ

ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ

ਔਰਤ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ

ਉਸ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪ੍ਰਭੂ, ਨਬੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ

ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਲਈ ਭੇਜੋ।

ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ

ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਾਇਆ।

ਉਹ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਈ ਸੀ।

ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਮੰਗਿਆ

ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਮੰਗਿਆ "

9. ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੀਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲੋਕ ਗੀਤ ਹੈ ਅਤੇ 1978 ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ।

10. ਧਾਰਾ 295ਏ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਅਤੇ ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਣ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ 'ਅੱਖਾਂ ਝਪਕਣ' ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਗੀਤ ਦਾ ਚਿੱਤਰਕਰਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੀਤ ਫਰਵਰੀ, 2018 ਤੋਂ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਲੀਲਾ ਭੰਸਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 770 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ -

"ਸੈਲੂਲਾਇਡ ਉੱਤੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਨਾਟਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਕੈਨਵਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਾਵਲ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਜਾਂ ਜਨੂੰਨ ਨਾਲ ਗਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਤਾਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਨਵੀਨਤਾ, ਹੁਨਰ, ਸ਼ਿਲਪਕਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਕਲਪਨਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੌਲਿਕਤਾ ਕਲਪਨਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ। ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ ਬਨਾਮ ਯੇਰਾਗੁੰਤਲਾ ਸ਼ਿਆਮਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 760 ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ਤਾ। ਧਾਰਾ 295 ਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਧਾਰਾ 295 ਏ ਐਲ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ.

12. ਜੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

13. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਜੋ 2018 ਦੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੰਬਰ 34 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਝਪਕਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਈਸ਼ਨਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਧਾਰਾ 295ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 2018 ਦੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 34 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੀਤ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜਾਂ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Megha Tak

Advocate Megha Tak